

Vítejte

v Euroregionu Beskydy

Realizováno z projektu „Cezhraničný turizmus v Euroregióně Beskydy“ spolufinancovaného z prostředků ERDF v rámci OPPS SK-CZ 2007-2013

**PROGRAM
CEZHRANIČNEJ
SPOLUPRÁCE**
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ REPUBLIKA

**EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA**
SPOLOČNE BEZ HRANÍC

Zuberec – Muzeum oravské

Charakteristika múzea

Múzeum je umiestnené v krásnom podhorskom prostredí v podhorí Roháčov. Pôvodne boli na tomto mieste iba pasienky. V roku 1967 sa tu začalo stavať múzeum, do ktorého sa postupne premiestňovali domy z rôznych oravských dedín. Viac ako 50 stavieb ľudovej architektúry je tu rozostavených v niekoľkých celkoch, ktoré pripomínajú jednotlivé časti Oravy – Dolnooravský rínek, Zamagurská ulica, Goralské lazy. Nechýbajú tu ani technické stavby ako mlyn na vodný pohon, plátennícky mangel na hladenie modrotlačce, olejáraň, hrnčiarska pec a iné. Nad „dedinkou“ sa týči drevený gotický kostol sv. Alžbety

Dostupnosť múzea

Autobusom: - Z Liptovského Mikuláša smer Trstená, v Zuberci prestúpiť smer Zverovka

Vlakom: - Kraľovany – Podbiel, prestúpiť na autobus smer Zuberec – Zverovka

Autom:

Cez Kraľovany – Dolný Kubín – Podbiel – Zuberec – MOD
Cez Ružomberok – Bešeňová – Liptovské Matiašovce – Zuberec – MOD
Cez Liptovský Mikuláš – Liptovský Trnovec – Liptovské Matiašovce – Zuberec - MOD

Uhorskej zo začiatku 15. storočia z obce Zábřež. Kostol s neskorogotickým maľovaným stropom a s funkčným barokovým organčekom je ozajstným klenotom múzea. Zariadenie domov a chov domácich zvierat (v letnom období aj pestovanie typických plodín) umožňujú návštevníkom predstaviť si život a prácu Oravcov v minulosti.

Dolnooravský rínek

Najskôr osídlenou časťou oravského regiónu slovanskými obyvateľmi je dolná Orava. Me-

dzi najstaršie obce dolnej Oravy patrí Veličná, ktorá mala už v 14. storočí mestské práva. Do roku 1683 bola hlavným mestom Oravskej župy a bola aj strediskom obchodným. Už vtedy mala podlhovasté trhovisko doposiaľ nazývané rínek. Domy na dolnej Orave z protipožiarnych a izolačných dôvodov omietali hlinou a potom ich bielili vápnom s prídavkom jemných farebných odtieňov.

Oravské dediny

Väčšina oravských dedín vznikla v 15.-16. storočí. Na rozdiel od

dědiny

poddanských a zemianskych obcí boli tieto osady zakladané na valašskom práve. Oravské panstvo vydalo každej obci zakladaciu listinu, v ktorej stanovilo základné práva a povinnosti osadníkov. Hlavnou výsadou valašského práva pri založení obce bolo oslobodenie od povinnosti platiť dávky zemepánovi v lehote niekoľkých rokov. Za správne odvádzanie dávok bol zodpovedný dedičný richtár – šoltýs, ktorý pri založení obce podelil pôdu novým osadníkom na tzv. rale – pásy, široké okolo 100 m, tiahnuce sa väčšinou od potoka po hrebeň. Na raliach pri potoku vznikali prvé domy. Rozrastaním rodín sa utvorilo ulicové osídlenie dediny pozdĺž potoka. Vodu z potoka ľudia využívali na pranie, napájanie dobytky, polievanie plátna a na hasenie v prípade požiaru. Táto ulica je typickým príkladom radovej zástavby oravských dedín.

Šoltýsky dom

Rozlohou najväčším obytným domom v múzeu je Šoltýsky dom (1828). Z pitvora po pravej strane je vchod priestrannej kuchyne, kde je ohnisko s dym-

níkom a pri ňom pristavený sporák. V tejto miestnosti sa vykonávali všetky domáce práce a schádzali sa tu občania z dediny prichádzajúci za richtárom. Na stene visia dvojzvukové gajdy, typický hudobný nástroj tejto goralskej oblasti. Z kuchyne bola vykurovaná izba, kde spával richtár s rodinou. V jednej izbe sú obecné miery a váhy. Na

stene visí bubon – nástroj obecného hlásnika. Po ľavej strane v najväčšej izbe je úradovňa richtára a masívny dlhý stôl s lavicami pre zasadanie obecnej rady. V pitvore je kamenný žarnov, truhla na obilie a pod schodmi vchod do komory. Pred domom sa nachádza základný kameň múzea a vahadlová studňa z Podbieľa.

Otváracie hodiny

OKTÓBER - MÁJ	utorok - nedeľa	8.00 - 15.30
JÚN	denne	8.00 - 17.00
JÚL - AUGUST	denne	8.00 - 18.00
SEPTEMBER	denne	8.00 - 17.00

Kontakty:

Múzeum oravskej dediny

Sídlo múzea: Brestová 850,

027 32 Zuberec

Tel.: +421 43 5395 149

E-mail: muzeum@zuberec.sk

Web: <http://muzeum.zuberec.sk>

Riaditeľ múzea:

Mgr. Richard Janoštin

Sviadnov

První zmínka o Sviadnovu pochází z roku 1267. Později patřil celý Sviadnov Stangům. Byl tehdy součástí tzv. místeckého léna, skládajícího se v té době z Místku, Sviadnova, Kunčiček u Bašky. V jihozápadní části území obce Sviadnov se zvedá z okolní roviny kopec Štandl, na jehož vrcholu jsou pozůstatky drobnějšího středověkého opevnění. V roce 1715 byl v hospodě na Horákově fojtství zabit při tanci svým bratrance Jurášem zbojník Ondráš z Janovic. Obec si rovněž velmi

www.sviadnov.cz

GPS: 49°41'17.636"N, 18°19'34.33"E

oblíbil umělec Petr Bezruč, který o ní napsal dvě samostatné básně do sbírky Slezských písní. V dané oblasti jsou naučné stezky a odpočinková stanoviště. V této oblasti mají své sídla jezdecké oddíly, pořádající zejména jezdecké závody v parkurovém skákání, voltážní cvičení pro děti a mládež, westernovou a klasickou anglickou jízdu.

Dobrovolný...

Zajímavosti:

- Kaple sv. Jana Nepomuckého
- Pamětní deska s kamenem Petra Bezruče
- Naučná stezka „Štandl“
- Jezdecký klub Sviadnov

Volný čas:

- Antukové a travnaté hřiště
- Dětský parčík
- Dvě tělocvičny
- Víceúčelová hala
- Parkurový areál
- Značené cyklotrasy

Tip: Naučná stezka Štandl

Naučná stezka Štandl je v příměstských lesích obce Sviadnov severovýchodně od města Frýdek-Místek. Přístup k ní je možný z obce Sviadnov na kole a pěšky s využitím podchodu pod rychlostní komunikací Místek-Ostrava, nebo ze značeného cykloturistického okruhu FM 4 „Historie hukvaldského panství“.

Žabeň

www.zaben.cz

GPS: 49°42'25.358"N, 18°18'21.77"E

Obec Žabeň leží na sever od okresního města Frýdku-Místku, na území vymezeném toky Olešnou a Ostravicí – hraniční řekou mezi historickými zeměmi Slezskem a Moravou. Žabeň se nachází na levém břehu Ostravice a je tak historicky vesnicí moravskou. První písemná zmínka o obci je datována k roku 1460. Tehdy náležela paskovskému lénu olomouckého biskupství. Obec nemá kostel, ale v první polovině 19. století zde byla postavena kaple jako díkuvzdání za odvrácení moru, zasvěcená sv. Fabiánu a Šebestiánu. Pro Žabeň byly typické lužní lesy, které v minulosti pokrývaly značnou část její rozlohy. Na jižním okraji obce se nacházejí i malebné rybníčky se svou mikrofaunou. V obci je možnost občerstvení a stravování.

Zajímavosti:

- Kaple sv. Fabiána a Šebestiána

Volný čas:

- Knihovna
- Tenisový kurt
- Dům kultury

... svazek obcí Olešná

Paskov

www.obec-paskov.cz

GPS: 49°43'57.759"N, 18°17'37.279"E

Obec Paskov se nachází 4 km na severozápad od Frýdku-Místku. Leží na historické hranici Moravy a Slezska, v moravské části Regionu Beskydy. První dochovaný písemný záznam o Paskovu pochází z roku 1267. Až do konce druhé světové války byl sídlem střední šlechty, což mu vtisklo historizující ráz podobný malým městům. Obec Paskov leží na přechodu z ostravské průmyslové aglomerace do Beskyd. Na konci osmdesátých let byl Paskov nejprůmyslovější obcí v tehdejší Československu.

V obci žil, pracoval a roku 1920 také zemřel světoznámý entomolog Edmund Reitter.

Na budově, kde bydlel, na ulici Nádražní, je umístěna kovová pamětní deska.

V obci je několik možností občerstvení, stravování, včetně možnosti ubytování.

Zajímavosti:

- Kostel sv. Vavřince
- Náměstí se Sochou sv. Floriána
- Zámek se vstupní budovou do zámeckého areálu a zámeckou kaplí
- Sochy sv. Šebestiána a sv. Jana Nepomuckého před vstupem do zámku
- Socha Tomáše Garrigue Masaryka před budovou obecního úřadu
- Dřevěná kontribuční sýpka
- Kaple Povýšení sv. Kříže v místní části Oprechtice
- Zámecký park, zčásti zařazen mezi chráněná území řady Natura 2000
- Sochy v zámeckém parku

Volný čas:

- Procházka historickým centrem obce
- Procházka areálem zámku a zámeckého parku

Tip: Bývalý zámek a zámecký park v Paskově

Zámek a zámecký park je dnes v poměrně zachovalém stavu, od obce je oddělen přízemním podlouhlým předzámčím s vysokou věží uprostřed. Před vchodem do areálu zámku jsou dvě církevní sochy – sv. Jan Nepomucký a sv. Šebestián. Barokní zámek byl postaven v letech 1640-1646 za Václava z Vrbna, patrně na místě původní tvrze. Zámek byl postupně majetkem mnoha šlechtických rodů a v roce 1869 jej nechal hrabě Mořic ze Saint Genois po požáru přestavět do jeho dnešní podoby čtyřkřídlého zámku s mansardovou střechou a novoklasicistní fasádou. Po druhé světové válce byl vyvlastněn a zámek adaptován na nemocnici. Částečně se ale zachovalo vnější opevnění s válcovými baštami z období renesanční přestavby. V okolí zámku je cenný zámecký park se vzácnými druhy dřevin. Před zámkem je pět soch inspirovaných antickými motivy. Nedaleko potoka, protékajícího zámeckým parkem, je instalována poslední socha, spodobňující hrdinu řeckých pověstí Herkula.

Staříč

Obec Staříč, dnes hornická obec, jež se nachází v předhůří Beskyd, byla dříve zemědělskou. První zachovaná písemná zmínka o obci je z roku 1258, avšak archeologické nálezy z roku 1906 potvrzují, že území obce bylo obydleno již dříve. Původ jména osady Staříče je odvozován od osoby zvané Stařek nebo Stařík. V roce 1901-1902 provedl francouzský podnikatel Chanov průzkumné vrty, a to byl prvopočátek těžby černého uhlí.

Zajímavosti:

- Kostel Nalezení svatého kříže
- Důl Paskov ve Staříči – Cvičná štolá
- Rašeliniště, lom a pískovna

Volný čas:

- Kulturní dům
- Fotbalové hřiště
- Rozhledna Okrouhlá s vyhlídkovou plošinou ve výšce 30 m
- Naučná stezka Okrouhlá
- CHKO Kamenná

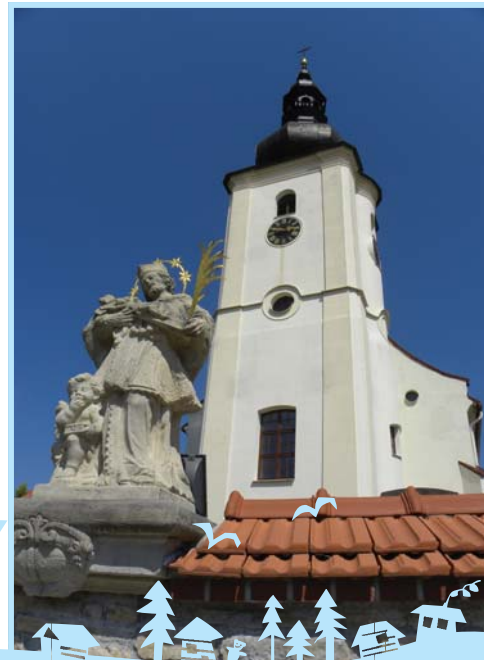
www.obec-staric.cz

GPS: 49°41'7.973"N, 18°16'26.303"E

Tip: Důl Paskov ve Staříči – Cvičná štolá

Jedná se o uměle vybudovaný podpovrchový důl s ukázkovou štolou a venkovní skanzen důlních vozů a lokomotiv. Ve 150 metrů dlouhých chodbách jsou vybudována pracoviště pro těžbu černého uhlí jako ve skutečném dole. Je velice zajímavým místem pro veřejnost.

Frýdek-Místek

 www.frydek-mistek.cz GPS: 49°41'7.58"N, 18°21'1.937"E

Statutární město Frýdek-Místek leží v předhůří Beskyd na středním toku řeky Ostravice v místě, kde se do ní vlévá řeka Morávka. K městu patří části Chlebovice, Zelinkovice, Lysůvky, Lískovec a Skalice. Přesné založení Frýdku není známo. Zřejmě někdy v období let 1327 – 1335 nahradil svého předchůdce – ves Jamnici. Ves označená jako Friedeberg, později Místek, se objevuje v roce 1267 v závěti olomouckého biskupa Bruna ze Schauenburgu. Řeka Ostravice, která dvojměstím protéká, tvořila zemskou hranici mezi Moravou a Slezskem do 1. prosince 1928. Ke spojení obou měst došlo v r. 1943 a od r. 1955 se používá dnešní název Frýdek-Místek. Obě historická jádra byla opravena, a tak dnes na Zámeckém náměstí ve Frýdku můžete obdivovat krásné fasády původně renesančních domů a na místeckém náměstí Svobody zase měšťanské domy s podloubím. Vyhledávaný je Frýdecký zámek, kde má nyní sídlo Muzeum Beskyd. Z historického hlediska stojí za zmínku také některé kostely, např. kostel sv. Jošta, kostel sv. Jana a Pavla, kostel Všech svatých, farní kostel sv. Jana Křtitele. Město má dobré sportovní zázemí jak pro aktivní sportovce, tak i pro ty, kteří sportují jen rekreačně. Jachtingu, surfingu či rybolovu je možné se věnovat na blízké přehradě Olešná. Zkrátka nepřijdou ani volejbalisté a tenisté. Pro horolezce funguje ve městě cvičná horolezecká stěna. Využít je možno zajímavé městské cyklotrasy a vypravit se za památkami či sportem po městě a jeho půvabném okolí.

Tip: Zámek Frýdek-Místek

Zámek stojí na kopci města Frýdek-Místek v části Frýdek. Nad řekou dříve čnil gotický zeměpanský hrad z první čtvrtiny 14. století, který sloužil k ochraně obchodní cesty při zemské hranici. Z hradu se dochovalo jen vnitřní jádro se čtvercovou věží. Později byl zámek zrekonstruován v barokním stylu. Barokně byl upraven i interiér Kaple sv. Barbory a v druhé čtvrtině 17. stol. byly postaveny i hospodářské budovy obklopující první nádvoří. Dnešní zámek je skromný, ale nabízí se prohlídka nového zámeckého okruhu se zámeckými interiéry, Rytířským sálem s 35 erby slezské šlechty, ukázka dobového nábytku – jako secesní paraván či černý kubistický stůl, vyhlídkovou věží – gloriety, kapli sv. Barbory a dalšími zajímavostmi. Před zámkem stojí socha sv. Jana Nepomuckého z r. 1727.

Zajímavosti:

- Zámek Frýdek Místek
- Muzeum Beskyd
- Národní dům
- Poutní bazilika Nanebevzetí Panny Marie
- Kostel sv. Jakuba
- Kostel sv. Jošta
- Kostel sv. Jana a Pavla
- Kostel Všech svatých
- Farní kostel sv. Jana Křtitele
- Kostel Českobratrské církve evangelické
- Poutní místo Hájek s kaplí svatého Kříže v Lískovci
- Galerie a antikvariáty: Pod svícnem, Pod zámkem, V „modrém“, U Jakuba, Krásno, v Podloubí, Pod sovou, Langův dům
- Park Smetanovy sady kolem řeky Ostravice
- Rozhledna Kabátice v Chlebovicích
- Včelařské muzeum a skanzen v Chlebovicích v budově starobylého Fojtství

Volný čas:

- Letní a krytý Aquapark Olešná
- Kryté bazény
- Bowling
- Bruslení
- Fit studia
- Jezdectví
- Motokáry
- Squash
- Tenis
- Umělá horolezecká stěna
- Naučné stezky:
  - Frýdecký les
  - Bludné balvany – památka na dobu ledovou
  - Okolí Morávky ve Skalici

Okolo Frýdku-Místku cestička

Délka trasy: cca 10,5 km

Náročnost: trasa je středně náročná

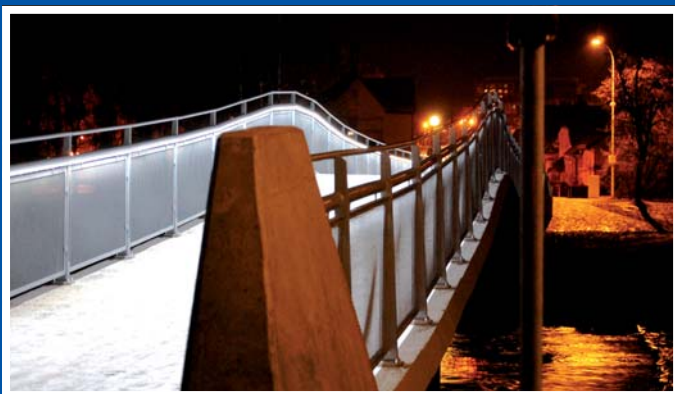
Prohlídku začneme rekonstruovanou železniční budovou železniční stanice Frýdek-Místek pocházející z 2. pol. 19. stol. Poté budeme pokračovat Nádražní ulicí a pak vzhůru třídou T. G. Masaryka ke Komenského sadům. Zde můžeme obdivovat pozdně renesanční kostel sv. Jošta s dřevěnou zvonící (1791). Přes ulici můžeme zhlédnout bývalou Obchodní

Pěší turistika:

akademii (dnes ZŠ), vystavěnou secesně r. 1903, před níž je busta T. G. Masaryka od J. Mařátky, a Bezručovu školu z roku 1889, jejíž součástí bylo zařízení frýdecké elektrárny, jedné z prvních ve Slezsku. Dále pokračujeme kolem secesní budovy – Kavárny Radhošť vlevo podél budovy magistrátu a pak vpravo do Farní uličky až ke Kostelu sv. Jana Křtitele – nejstaršímu frýdeckému kostelu, kde můžeme v pozadí vidět původní městské hradby. K delšímu zastavení můžeme doporučit Zámecké náměstí s renesančním Frýdeckým zámekem, sídlem Muzea Beskyd, a přilehlou Hlubokou ulicí s tzv. Langovým domem (galerií) nebo Dobrou čajovnou. Poslední naší zastávkou na frýdecké straně dvojměstí je poutní chrám Panny Marie Frýdecké na Mariánském náměstí.

Místeckou stranu dvojměstí můžeme zpočátku obdivovat z kopce Štandl, kde kdysi stával gotický hrádek Štandl. Dnes je tam postaven radiový odražeč. Menší procházkou dojdeme do

centra Místku k rokokovému kostelu sv. Jana a Pavla z let 1763–1769. Od kostela pokračujeme vpravo do ulice F. Čejky k Malému parku a následně vlevo ke Kostelu Věch svatých postaveného začátkem 18. stol. po morové epidemii. Další naší zastávkou je náměstí Svobody s mariánským sloupem (8m), obklopeným historickými domy s podloubím. Kolem rohového domu č. p.1 se dostaneme na malé Farní náměstí s Kostelem sv. Jakuba. Nyní se vydáme k pomníku věnovanému občanům města padlým za 2. světové války – plastice „Pohřeb v Karpatech“ od Jana Štursy (na Hlavní třídě, vlevo od podchodu). Na protější straně ulice mineme bývalou místeckou Občanskou záložnu, naposledy sídlo zkrachovalé Moravia banky. V blízkém závěru našeho výletu si prohlédneme v ulici Palackého Národní dům, dodnes je centrem kultury a společenských událostí. A poslední naše cesta povede přes Sady B. Smetany do výchozího bodu našeho výletu – nádraží ČD.

Cykloturistika:

Cyklotrasa č. 6003: Okolím Frýdku-Místku

Délka trasy: 33 km

Obtížnost: lehká

Typ kola: všechny typy

Místek/přehrada Olešná (0 km) – Chlebovice (2 km) – Palkovice (5 km) – Baška (9 km) – Dobrá (14 km) – Frýdek-Místek, Válcovny plechu (24 km) – Staříč (28 km) – Frýdek-Místek, Lysůvky (32 km) – Frýdek-Místek, přehrada Olešná (33 km)

Cyklotrasa č. 6004: Do Moravskoslezských Beskyd

Délka trasy: 36 km

Obtížnost: střední

Typ kola: všechny typy

Frýdek-Místek, přehrada Olešná (0 km) – Frýdek-Místek, autobus. nádraží (3 km) – Frýdek-Místek, hřbitov (7 km) – Skalice (13 km) – Janovice (17 km) – Lubno (19 km) – Malenovice (22 km) – Nová Ves (24 km) – Frýdlant n. O. (26 km) – Metylovice (28 km) – Palkovice (32 km) – Místek, přehrada Olešná (36 km)

Cyklotrasa č. 6005: Za koupáním k Žermanické přehradě

Délka trasy: 46 km

Obtížnost: střední

Typ kola: všechny typy

Místek/přehrada Olešná – Frýdek-Místek/autob. nádraží – Frýdek-Místek/hřbitov (0 km) – Sedliště (8 km) – Bruzovice (11 km) – Lučina/Žermanická přehrada (15 km) – Soběšovice (17 km) – Dolní Domaslavice (19 km) – Horní Domaslavice (23 km) – Nošovice (28 km) – Vyšní Lhoty (33 km) – Raškovice (36 km) – Skalice (41 km) – Dobrá (44 km) – Frýdek-Místek/hřbitov (46 km)

Cyklotrasa č. 6006: Historie hukvaldského panství

Délka trasy: 39 km

Obtížnost: lehká až střední

Typ kola: všechny typy

Místek/přehrada Olešná (0 km) – Palkovice (5 km) – Kozlovice (11 km) – Hukvaldy/pod hradem (15 km) – Rychaltice (22 km) – Fryčovice (23 km) – Brušperk (25 km) – Staříč (33 km) – Frýdek-Místek/přehrada Olešná (39 km)

Oravský hrad Oravský Podzámok

Zachovalý rozsiahly hrad sa týči na strmom vápencovom brale priamo nad obcou vo výške 112 m nad hladinou rieky Orava. Hrad je národnou kultúrnou pamiatkou.

Oravský hrad, kedysi sídlo Oravskej župy, vznikol v 13. storočí na mieste staršieho osídlenia pochádzajúceho asi z rozhrania letopočtov. Prvá písomná historická zmienka pochádza z roku 1267, kedy bol kráľovským majetkom. Postupne menil majiteľov. O dnešný vzhľad sa postarali Thurzovci, ktorých stavebná obnova hradu zaradila medzi významné stavby renesančného obdobia. V roku 1800 hrad vyhorel a bol veľmi poškodený. Čoskoro však bolo postarané o jeho konzerváciu a obnovu, pričom Pálffyovci (poslední majitelia) sa pokúsili o čiastočnú romantickú úpravu.

Posledná a najvýznamnejšia komplexná obnova hradu sa uskutočnila až v rokoch 1953-1968.

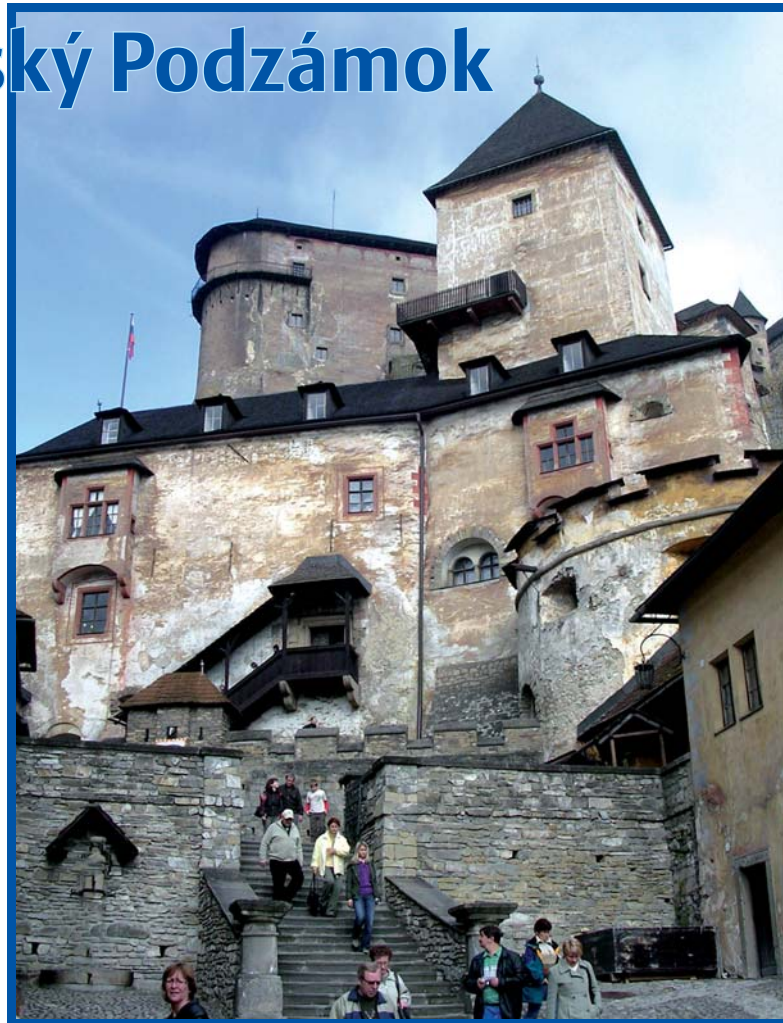
Oravský hrad najdeme na severe Slovenska nad riekou Oravou, stojí na vysokom skalnóm ostrohu nad obcou Oravský Podzámok v okrese Dolný Kubín. Vysoké skalné podložie, ukončené z troch strán srázy nad riekou, umocňuje pevnostný vzhľad této malebné stavební vzhľadice.

V súčasnosti sa skladá z troch jakoby samostatných častí – horní, strední a dolní. Toto málo obvyklé riešenie si prý vynutil tvar skály, na ktoré se uvedené časti nachádzajú, pričomž nejstarší budovy jsou až nahoře. A tak se dá říci, že čím nižé položené, tím mladší jsou části hradu.

Úplně první písemné zprávy o

tomto hradu jsou z roku 1267, kdy je zaznamenáno, že hrad převzal král Belo IV. od Mika Balaša a hrad se tak stal přímým královským majetkem. Ne nadlouho, už od roku 1298 tento hrad patřil Matúšovi Čákovi Trenčianskému. Karol Robert vlastnil místo od roku 1333, později hrad spravoval jeho syn. Oba ale na hradě zastupoval kremnický gróf Leopold a po něm řada kastelánů, kteří se o něj příliš nestarali.

Během husitských válek se tam vystřídali Ctibor ze Stiboří, Mikuláš Balický a Peter Komorovský. Ten ho proti Husitům ubránil, a když se sám stal županom Oravy, nechal hrad opevnit a opravit.

Dalším majitelem byl Matěj Korvín a i ten hrad přestavěl, opravil a nechal přistavět obytné budovy. Roku 1481 opravil také hradní věž. Majitelé hradu se nadále rychle střídali, až se roku 1534

stal majitelem Ján z Dubovca a ten začal s jeho velmi rozsáhlou úpravou. Po jeho smrti nastal spor o Oravu a panovník poručil dědici Sedlickému, aby hrad odevzdal Františku Thurzovi. Právě Thurzovci se přičinili o dnešní vzhled budov stavebními obnovami a právě díky nim hrad prezentuje velmi výrazně renesanční období. Přesně od roku 1611 má hrad dnešní podobu.

Hrad se často dostával do povstaleckých bojů. Poslední povstání Rákociho, které bylo potlačeno roku 1709, zanechalo hrad hodně poškozený, jeho správci provedli jen drobné opravy, jako by tušili jeho neblahou budoucnost. Hrad pak roku 1800 vyhorel. Před úplným zničením ho uchránily konzervační práce a následně se tu Pálffyovci pokusili o čiastočnú romantickú úpravu predevším na prostredním hradě.

Významná komplexní oprava hradu proběhla v letech 1953 až 1968. Další drobné opravy a úpravy hradu probíhají postupně

až do současnosti. Pěkný a dobře zachovalý je interiér kaple s vnitřním zařízením z roku 1752. Původně byl prý v kapli křídlový renesanční oltář, který byl nahrazen barokním.

V Thurzovském paláci na spodním hradě najdeme historickou kuchyni a sakristii s nástěnnou malbou z doby renesance. Na středním hradě je krásně romanticky opravená knihovna a jídelna, která navazuje na vzory z dob gotických úprav hradu.

Dnešní vzhled budov pochází z období renesance z druhé poloviny 16. století. Je charakteristický sgrafitovými fasádami, které vytvářejí iluzi trámové nebo kamenné stavby s bosovanými ná-

rožími a kvádry v průčelích. Hradní budovy tvoří komplex dolního, středního a horního hradu s paláci, opevněním, věžemi, baštami, vstupními bránami a kaplí.

Oravský hrad (Oravský Podzámok) je velice snadno dostupný autem nebo pravidelnou autobusovou i vlakovou linkou z Ružomberka. Jedná se o jeden z nejzachovalejších slovenských hradů, při jehož prohlídce je nutné vyjít velké množství schodů, téměř 300. Během sezóny se zde konají nejrůznější kulturní akce, například zde můžete natrefit na mnoho šermířských dobových bojů v dobových kostýmech a na vlastní oči vidět šermířská klání na nádvořích. Jednou až dvakrát měsíčně (od května do září) tady můžete zažít noční netradiční prohlídky při umělém osvětlení s různými atrakcemi. Součástí hradní expozice je část sbírek muzea, kde je možno prohlédnout expozici s tematikou etnografie, fauny i dějin regionu. Toto muzeum bylo založeno na hradě v polovině 19. století.

Návštěvníky oslovují vycpaná

Kontakty:

027 41 Oravský Podzámok
Tel.: +421 43 581 61 11,
+421 43 582 02 40
Fax: +421 43 581 61 30
muzeum@oravamuzeum.sk
www.oravahrad.sk

zvířátka dříve žijící v okolí a expozice místních krojů. Také nemohou přehlédnout svalnatá lýtka průvodkyň, které několikrát denně zažijí anabázi stálého stoupání a klesání, která absolvují při prohlídkách s klienty, nejen těch skoro 300 schodů nahoru a pak zase dolů, ale i chůzi mezi hradními budovami. Jediné místo, kde si na chvíli odpočinou, je vysoko postavené okno na nejvyšším místě hradu, odkud je krásný výhled po okolí. Je to do slova pohled z ptačí perspektivy.

Oravský hrad v současnosti patří pod správu Oravského muzea P. O. Hviezdoslava se sídlem v Dolním Kubíne.

Možná nevíte, že tento slovenský hrad se ocitnul na slovenských známkách v hodnotě 21 SK. Je to číslo emise 403 a den vydání známky s Oravským hradem byl 24. srpen 2007. Autorem výtvarného návrhu známky, ale i rytcem známky, je Rudolf Cigánik. Známky vyšly nákladem 3200 kusů.

Otvírací doba:

november-marec: denne 10.00 - 15.00
1. - 30. apríl: zatvorené
máj, september: denne 8.30 - 17.00
jún: denne 8.30 - 17.30
júl, august: denne 8.30 - 18.00
október: denne 8.30 - 16.00

V dňoch 24., 25., 26., 31. 12. a 1. 1. - zatvorené

Frýdecký zámek

Dnešní frýdecký zámek byl kdysi zeměpanským hradem, který založila těšínská knížata v polovině 14. století k ochraně zemské hranice s Moravou a obchodní cesty. Chránil i městečko Frýdek, které vznikalo. Počátky hradu a jeho podoba jsou zatím obestřeny tajemstvím. Hrad měl zřejmě patrovou budovu paláce s branou a padacím mostem přes pět metrů hluboký a deset metrů široký příkop, který vedl podél hradby okolo celého hradu. Hradba obíhala dnešní vnitřní obvod druhého nádvoří. Uvnitř byly různé dřevěné hospodářské budovy. V pohusitském období byla k původní o patro zvýšené budově dostavěna krátká jednopatrová křídla včetně dnešního Rytířského sálu, spojení pater obstarával přístavek schodi-

ště. Výrazně byla vylepšena obrana – přistavěna vysunutá, asi věžová, brána (dnešní pokladna) a linie pozdně gotického opevnění.

Za Pernštejnů byla v 16. století dostavěna východní, západní a jižní renesanční křídla. V jižním křídle byla vybudována také podkovovitá kaple sv. Barbory s lomenými okny a oválnými světlíky. (Barbora – princezna s kalichem a hostií, s věží, ve které byla vězněna, a s mečem, kterým byla sřata.) Patrně Jiří z Lohova vystavěl na nádvoří okolo křídel otevřené renesanční arkády. Brunšpýrští z Vrchního zámku rovněž upravovali. Začali stavět budovy předzámčí na dnešním prvním nádvoří. Tím vyvrcholily renesanční úpravy, které začali Pernštejnové, a hrad se definitivně změnil v pohodlný renesanční zámek.

Budovy předzámčí na starších základech vystavěl Jiří z Oppersdorfu, který kvůli nim vykoupil a zbořil některé měšťanské domy. Zaspáván byl i původní příkop s (už kamenným) mostem. Jiří opravil třicetiletou válkou zpustlý zámek, na starších konstrukcích věže vystavěl gloriety a ke kapli dostavěl sakristii. Zámek vlastnil od roku 1636 až do své smrti v roce 1651. Jeho výstavbu dodnes připomínají dva kamenné erby – jeden nad průjezdem předního křídla a druhý je zazděn na druhém nádvoří. Syn Jiřího – František Eusebius – na zámku odstraňoval velké škody po požáru v roce 1688, kdy zámek s celým městem vyhořel. Památkou na úpravy Františka Eusebia zůstává krb z roku 1692 v opraveném Ry-

tířském sále, který byl vyrovnán a zvýšen, přičemž vznikly nad okny světlíky.

Po smrti Františka zámek vlastnila jeho žena Anna Zuzana Beesová, po ní její dcera Marie Ludovika provdaná za hraběte Karla Štěpána hraběte Pražmu. Rod Pražmů pokračoval v opravách. Dostavěl průčelní věž a upravil kapli, která byla znovu vysvěcena roku 1719. Ve 30. letech 18. století bylo vystavěno Karolínou Františkou Pražmovou nové reprezentační schodiště, velký krb v místnosti u arkýře. Jan Nepomuk Pražma prováděl hlavně interiérové úpravy. Za jeho správy byla pořízena rokoková kachlová kamna v několika místnostech, v předzámčí překlenul některé místnosti a čelnímu křídlu přidal patrovou arkádu. Vložil též chodbu do jižního křídla předzámčí, čímž propojil předzámčí s vlastním zámkem. Zmizely i zbytky hradního příkopu a část hradeb. Když prodal v roce 1797 zámek arcivévodkyni rakouské Marii Kristině, což byla dcera Marie Terezie, přešlo panství do rukou Habsburků. Zámek začal být více užíván ke správním a kancelářským účelům. Důležitý byl pro zámek vrchnostenský dvůr, který poskytoval hospodářské zázemí. Už od časů rene-

Kontakty:

Tel.: 558 630 051-3, 558 628 001,

558 628 003, 558 628 005

Fax: 558 630 452

E-mail: muzeumbeskyd@telecom.cz

Web: web.telecom.cz/muzeumbeskyd

Otevírací doba:

út, st, pá 8,00 - 12,00 12,30 - 16,00

čt 8,00 - 12,00 12,30 - 17,00

so, ne 13,00 - 17,00

a Muzeum Beskyd

sance zámek obklopovala zeleň a zahrady. Roku 1664 byla u zámku zmiňována ovocná zahrada a zahrada zvaná „Ráj“. V 19. století byla zahrada u zámku přeměněna na anglický park.

Větší novodobé úpravy zámku proběhly na přelomu 19. a 20. století za arcivévodů Albrechta a Bedřicha (Bezručův „Markýz Géro“). Historizující přestavba naštěstí nebyla realizována v plném rozsahu. Došlo k zvýšení obvodových zdí se čtvercovými průduchy, snížily se střechy západního a jižního křídla zámku a jejich pokrytí plechem, zbytek střech byl namísto barveného šindele pokryt pálenou taškou. Nárožní arkýře získaly historizující nástavby střech. Změněny byly také střechy předzámčí (které byly opatřeny

množstvím vikýřů) a komíny se dočkaly ozdobných nástaveb. V Rytířském sále byly zazděny světlíky a na jejich místě vznikl ozdobný štukový vlys, do kterého byly umístěny erby slezské šlechty a města Těšína (vznikly po roce 1828). V některých místnostech byly obnoveny štukové stropy a reprezentační místnosti obloženy dřevem.

V roce 1918 zámek zabral stát a umístil do něj úřady a kanceláře. Od roku 1923 až do 70. let v zámku sídlilo ředitelství Státních lesů a statků. Původní mobiliář byl částečně přemístěn a částečně rozkraden. V letech 1924 až 1934 byla v Rytířském sále první muzejní expozice. Od roku 1960 se muzeum (dnes Muzeum Beskyd Frýdek-Místek) vrací do prostor zámku a dochází k postupné opravě. Vznikají muzejní expozice a po rušivých účelových úpravách Státních lesů dochází k rehabilitaci zámecké budovy – odstraňování přístaveb, přiček, vikýřů apod. V 80. letech byla udělána střecha vnitřního zámku, sjednotil se jeho vzhled a v 90. letech udělána nová fasáda. V roce 2003 byl po rekonstrukci otevřen Rytířský sál a roku 2004 proběhla oprava tzv. Zlatého salónku.

Stálé expozice

BESKYDY, PŘÍRODA A LIDÉ

ZÁMECKÝ OKRUH

FRÝDEK – MARIÁNSKÉ POUTNÍ MÍSTO

FRÝDEK A MÍSTEK

PAMÁTNÍK ÓNDRY LYSOHORSKÉHO

Na Olešné se dá koupat i v zimě

Aquapark na Olešné poskytuje možnosti koupání i mimo hlavní letní sezonu nebo při špatném počasí, protože disponuje kromě venkovního areálu i krytou částí. V plavkách se tedy klidně můžete kochat zasněženou beskydskou scenérií, která se tyčí za přílehlou přehradou.

Hlavní nerezový bazén je cíleně navržen pro rekreační a relaxační účely, nikoliv jako plavecký pro závody. Jeho maximální délka činí 28,5 metru, šířka téměř 18 metrů a hloubka se pohybuje v rozmezí 1,1 až 1,25 metru. Celková plocha bazénu je 300 m². Tep-

lota vody 28°C, teplota vzduchu 30°C.

Celková okamžitá kapacita krytého aquaparku je 200 osob. Pro nejmenší návštěvníky je připraven dětský nerezový bazén v samostatné odhlučněné zóně, o rozměrech 6x4 metry s hloubkou 10 až 30 centimetrů a vodními atrakcemi – zvonek, ježek, stříkacím nosorožcem Bubu či

stěžněm s plachtou, který dotváří iluzi lodi.

Přehled atrakcí:

- obří tobogán s převýšením 10 metrů a délkou 90 metrů
- divoká řeka v délce 23 metrů
- vodní chrliče a děla
- masážní trysky v bazénových stěnách
- lavice s kombinovanou vodní a vzduchovou masáží
- vodní lůžko se vzduchovou masáží
- houpací bazén
- proudový kanál
- perličková koupel
- masáže nohou
- whirlpool 34°C
- šplhací síť
- parní ohřívárna
- infra kabiny
- parní kabiny
- finská sauna
- restaurace pro suchý i mokrý provoz
- solárium – slunce do prostor Aquaparku přinášíme prostřednictvím solária LUMINA E-class (osvětlená čelní část, dokonale

Kontakty:

Aquapark Olešná
Nad Přehradou 2290
738 01 Frýdek-Místek
+420 558 638 754

– recepce aquaparku Olešná
sportplex@sportplex.cz
Web: www.sportplex.cz

tvar a pohodlnost pro zákazníky, extra široká opalovací plocha, plynule nastavitelné větrání v oblasti obličeje a těla, 40 trubec 160 W, 3 x 40 W obličejové zářiče)

• **Finská sauna** – Sauna je původní finské slovo označující malé stavení nebo místnost, která se po vytopení používá jako ohřívárna při saunování. Vnitřní část sauny je velmi dobře izolovaná od okolí a vykládaná dřevem, které působí dobře na psychiku člověka. V sauně jsou saunová kamna, která vyhřívají místnost na teplotu od 60 do 120 °C. Ve finské sauně jsou na kamnech kameny, na které se čas od času nalévá voda, aby vznikla pára na chvíli zvýšila vlhkost vzduchu. Vlhkost vzduchu v sauně je obvykle relativně malá. Během saunování dochází k intenzivnímu pocení, díky němuž se pokožka zbavuje nečistot z pórů a je povzbuzována látková výměna.

• **Turecká parní lázeň** – V parní lázni bývá okolo 40 až 50 °C a hodně vlhko (až 100%). Tato kombinace vytváří klima příznivě působící na lidský organismus. V parní lázni se sice výrazně potíte, ale vlhkost vzduchu znemožňuje, aby se pot odpařoval (jak se děje v sauně), a z tohoto důvodu se

tělo neochlazuje. Když se tělesná teplota zvedne o stupěň, zvýší se metabolismus – jinými slovy spálíte zhruba o 15 procent víc. Výsledek? V parní lázni můžete zanechat i nějaká ta nadbytečná deka. Parní lázně se dělí podle způsobu používání, designu a rozsahu výbavy

na mnoho typů (aroma, turecká, laconium a další). U nás můžete vyzkoušet lázeň tureckou spojenou s aromaterapií.

• **Infra kabiny** – Infračervené hloubkové teplo už dlouhé roky nachází v medicíně široké využití a setkává se s neomezeným uznáním. Vychutnejte tento pramen zdraví a vitality. Infračervené paprsky jsou neviditelné, dlouhovlnné paprsky z té části světelného spektra, která zabezpečuje přenos tepla. Sluneční tepelné záření se skládá z infračerveného záření, které však nemá nic společného s UV-zářením. Efektivní infračervené sálavé teplo vniká hluboko pod povrch pokožky a spouští mnoho zdraví

podporujících procesů. Hloubkové teplo stimuluje svaly a orgány, následkem této stimulace je silné pocení. Teploty od 40 °C do 60 °C v infra kabině jsou velmi příjemné a nezatěžují organismus, ale naopak zajistí: posílení zdraví, podporu větší vitality, pročištění a detoxikaci organismu, posílení imunitního systému, uvolnění a regeneraci.

• **Ochlazovací bazének** – Sauna, ochlazovací bazének a sprchy, ideální kombinace na uvolnění stresu a únavy.

• **Sauna bar** – Během celého pobytu u nás v saunovém světě je pro vás připraven sauna bar s výběrem nápojů a drobného občerstvení.

Termálne kúpalisko – Oravice – Meander Park

Najväčším lákadlom Oravíc je geotermálna voda s teplotou 57°C, vyvierajúca z 1606 m hlbokého vrtu. Oravice sú prepojené cez Mihalčicu a Blatnú dolinu s pohorím Roháčov a cez Tichú a Chocholovskú dolinu sa viažu na Poľské územie „upínajúc zrak“ na jedno z najkrajších poľských horských centier Zakopané. Ležia v nadmorskej výške 780 až 930 metrov, pričom okolité vršky dosahujú 1200 až 1600 metrov. Medzi nimi sa vyníma Osobitá (1687 m n. m.) a Bobrovec (1863 m n. m.) s možnosťou výhľadu na poľské Tatry a severnú časť Vysokých Tatier.

Oravice sú jedinou lokalitou na Orave s prírodnou geotermálnou vodou. Na kúpeľné využitie sa riedi vodou z druhého geotermálneho vrtu, ako aj vodou z prírodných prameňov. V súčasnosti sa teplota vody v dvoch bazénoch pohybuje v rozmedzí 36°C - 41°C. Vyhovuje to domácim návštevníkom i zahraničným turistom, lebo môžu celoročne do neskorých hodín využívať sírano-vápenato-horečnatú vodu s vysokým obsahom železa. Voda v Oraviciach patrí medzi významné termálne vody na Slovensku s liečivými účinkami najmä na choroby pohybového ústrojenstva, močových ciest a obličiek.

Zatiaľ turistom vyhovuje, aj keď sú bazény v chladnej klimatickej oblasti, možnosť sedieť alebo mierne plávať v príjemnej vode a pritom sa dívať na kon-

čiare hôr. Donedávna to bola len vysnívaná dovolenka – cez deň výborná lyžovačka a večer rehabilitácia v zdraví prospešnej nízkomineralizovanej vode. Návštevníci Západných Tatier – Roháčov sa môžu tešiť, že si v areáli nielen dobre zaplávajú, ale aj zashportujú a občerstvia sa.

Veľký bazén (512 m) je naplnený krištáľovo čistou termálnou vodou bohatou na minerály. Je dostatočne veľký na plávanie a obsahuje viacero trysiek pre rozmasírovanie akýchkoľvek svalových bolestí. Bazén je rozdelený na vnútornú a vonkajšiu časť, ktoré sú medzi sebou prepojené priplavom. Voda v ňom dosahuje teplotu 36° C.

Menší bazén (80 m) je naplnený prírodnou termálnou vodou a je priam ako stvorený na leňošenie. Je tak isto rozdelený na vnútornú a vonkajšiu časť a teplota vody v ňom dosahuje príjemných 38° C.

Samozrejmosťou sú veľké šatne, prezliekárne, sociálne zariadenia vrátane spŕch a oddychové priestory s vyhrievanými lavičkami a lehátkami či už vo vnútri alebo vonku na terase. Celý objekt je pre vašu bezpečnosť monitorovaný kamerovým systémom. Pred areálom nájdete veľké strážené parkovisko. Všetky priestory sú riešené bezbariérové a vhodné aj pre telesne postihnutých.

Lákadlom pre milovníkov prírody je v blízkosti Oravíc Juráňo-

va dolina, ktorá už leží na území TANAPu. Potok Biela voda v nej vytvára úzky kaňon s menšími vodopádmi a na dne s vodou

vymletými tzv. obrými hrncami. Zaujímavá morfológia, pestrá vegetácia a svojrázna fauna sú zaslúžene objektami ochrany štátu.

Otváracie hodiny

Po - Št: 10.00 - 20.00
Pi - Ne: 10.00 - 21.00

Kontakt

Tel: +421 43 539 44 40,
+421 43 539 4107
027 42 Liesek – Oravice

E-mail: info@meanderpark.com

Web: www.meanderpark.com, www.oravice.sk

Prepojenie lyžovania s relaxom

Iba v našom stredisku nájdete unikátne prepojenie lyžovania s relaxom v geotermálnej vode. Prekrásna panoráma, rýchla sedačková lanovka a vlek, služby na najvyššej úrovni, milá a profesionálna obsluha.

Moderné stredisko Meander Skipark vám ponúka unikátnu kombináciu lyžovania a relaxu v bazénoch s geotermálnou vodou. Máme pre vás prichystanú rýchlu sedačkovú lanovku s odpojiteľným uchytením sedačiek, ideálne pre menšie deti. Udržiavané lyžiarske trate, s umelým snehom, na ktoré pozývame všetkých lyžiarov a snowboardistov.

Príďte sa pokochať prekrásnou panorámou Západných Tatier, zalyžovať si v našom stredisku, prí-

jemne si zrelaxovať v bazénoch a vyskúšať si nadštandardnú kvalitu našich služieb.

Jedine tu, v prekrásnom prostredí Západných Tatier v Oraviciach na Slovensku, návštevníci môžu do sýtosti vychutnať jazdu na dokonale pripravených lyžiarskych tratiach, a po skončení lyžovania vojsť do šatní, obliecť plavky a relaxovať v bazénoch naplnených horúcou termálnou vodou.

V MEANDER SKIPARK nestrácate čas stáť v dlhých radoch. Najmodernejšia lanovka a lyžiarske vlek, široké a veľmi dobre upravené, umelo zasnežené trate, s rôznym stupňom náročnosti, uspokojia každého lyžiara a snowboardistu.

Mošovce

1. Co by návštěvník Vašeho regionu určitě neměl opomenout?

„V Mošovciach hlavne rodisko Jána Kollára, športovo-rekreačné zariadenie Drienok, anglický park, kaštieľ, Múzeum mošovských remesiel, okolitú prírodu, Blatnickú a Gaderskú dolinu, Veľkú Fatru, blízke kúpele a Aqua park v Turčianskych Tepliciach.“

2. Jaký typ turistů Váš region nejlépe uspokojí?

„Najspokojnejší sú u nás asi turisti a hlavne návštevníci ŠRZ Drienok, ktoré poskytuje oddych v príjemnom prostredí, kúpanie a plávanie v troch bazénoch, športovanie (tenis, volejbal, bicyklovanie, turistika), a to všetko s výhľadom na krásne kopce okolitej Veľkej Fatry.“

Kalendárium

Pri výročí SNP sa každý rok koná v posledný augustový víkend v ŠRZ Drienok, s. r. o.

Volejbalový turnaj mužov a žien s medzinárodnou účasťou (účasť cca 90 kolektívov).

V prvý októbrový víkend poriada obec Mošovský jarmok, ktorý je známy nielen na Slovensku, ale už aj v zahraničí.

3. Kam pozvete napríklad zahraniční delegaci, budete-li jí chtít dopřát gastronomický zážitek?

„V Mošovciach do Park Hotelu Kaštieľ Mošovce.“

4. Co jste za poslední roky udělali pro turismus?

„V Mošovciach a blízkom okolí boli vybudované cyklotrasy pre bicyklistov, práve v tomto období napr. budujeme Náučný chodník, ktorý vychádza z obce, prechádza prírodou, popod horu a vracia sa späť do obce, obsahuje 8 tabúl s povestami a označením siesta.“

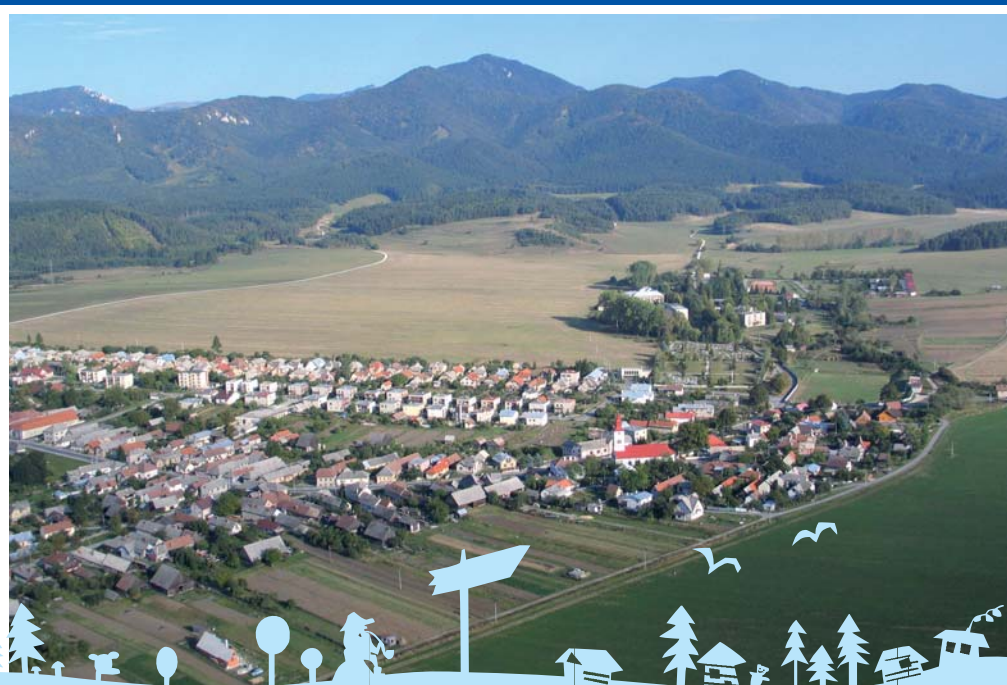

Turistické atrakčivity

Športovo-rekreačné zariadenie Drienok, ktoré poskytuje široké spektrum možností športového využitia (www.mosovce.sk, info@drienok.sk)

Pamätná izba Jána Kollára

Múzeum mošovských remesiel

Partneři projektu:

Region Beskydy

Zájmové sdružení
právnických osob
Náměstí Svobody 6
738 02 Frýdek-Místek
Česká republika

Tel: +420 739 203 934

e-mail: valaskova.dagmar@beskydy-info.cz

www.regionbeskydy.cz

**REGION
BESKYDY**

Združenie RegiÓN Beskydy

Mestský úrad v Žiline
Námestie obetí komunizmu 1
011 31 Žilina
Slovenská republika

Tel: +421 417 235 564

Fax: +421 417 235 564

e-mail: beskydy@zilina.sk

www.beskydy.sk

Beskydské informační centrum

Frýdek-Místek:

Náměstí Svobody 6
Tel.: +420 558 646 888
info@beskydy-info.cz

Zámecké náměstí 1257
Tel.: +420 558 438 391
frydek@beskydy-info.cz

Frýdlant nad Ostravicí:

Hlavní 308
Tel.: +420 558 676 909
frydlant@beskydy-info.cz
www.beskydy.com

STATUTÁRNÍ MĚSTO FRÝDEK-MÍSTEK

Radniční 1148
738 22 Frýdek-Místek
Česká republika

tel./fax.: 558 609 111
podatelna@frydekmistek.cz
www.frydekmistek.cz

